63ste Jaargang No. 5099 — DAGBLAD — Woensdag 30 April 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8 Willemstad Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: ... steeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

Van den Bergh wil zelf vrede maken

Italië spoedig lid Verenigde Landen

Douwes Dekker minister van Indie!

800.000 mensen juichen Aleman toe

VAN DEN BERG ROERT ZICH.

De bekende Senator Van den Berg van de stad Michigan, verklaarde, dat de Verenigde Staten niet te lang kunnen wachten op de samenstelling van een uiteindelijke vrede voor Europa, indien men een overeenkomst zou

VAN DEN BERGH

kunnen treffen. Hij is het eens met de verklaring van Marshall gisteren afgelegd, waarbij deze zeide, dat het niet doenlijk is in ruil voor principen te komen tot een overeenkomst (Washington, (AP) 29.4).

ITALIË LID VERENIGDE LANDEN?

De vertegenwoordigers van de Verenigde Landen gaven blijk van belangstelling, toen werd aangekondigd, dat Italië spoedig lid zal worden van de Verenigde Landen. Het bericht bleek voor hen geen verrassing.

De voorzitter Oswaldo Aranha schonk er zijn aandacht aan, doch gaf geen commentaar voor de officiële aanvraag. Brazilië is een land, dat de opbouw en de emigratie van Italië zeer steunt (Lake Success, (AP) 30.4).

MINISTER DOUWES DEKKER!

Een Indo-Europeaan, die de naam draagt van Douwes Dekker en die als N.S.B.-er naar Suriname werd gebracht, is naar Java teruggekeerd en...... benoemd tot Minister van Staat. Hij heeft en Indische naam aangenomen en bood zijn diensten aan de republiek. Kort voor de inval van de Japanners in Indië bracht de regering van Nederland hem naar Suriname over (Aneta, 30.4).

BEZOEK PRESIDENT ALEMAN.

Om acht minuten voor elf uur vloog het vliegtuig van President Aleman over de stad New Orleans, geflankeerd door twaalf vliegende forten en nog een niet nader herkend vliegtuig. Hij vloog om half één over de stad Montgomery in Allabama en was om dertien uur zeventien boven de staat Atlanta (Atlanta, (AP) 29.4)

DE REIS VAN ALEMAN.

Nieuwe telegrammen melden dat het vliegtuig Carolina passeerde en later Richmond (Virginia, (AP) 29.4).

ALEMAN.

Wel nooit werd een vreemdeling zo welkom geheten in de Verenigde Staten als Aleman bij zijn aankomst in Washington. Er werd hem een geweldige ovatie gebracht. Er staan op zijn druk program een bezoek aan het graf van den onbekenden soldaat, een vergadering van de Panamerikaanse Unie, en hedenavond zal hij kunnen spreken over de mogelijkheden van een lening van 175 millioen dollar van de export- en importbank.

De politie denkt, dat een 800.000 mensen hem toejuichten.

HET GELD VAN AMERIKA.

Het comité van de senaat belast met de zorg voor de buitenlandse zaken, nam met algemene stemmen het voorstel aan om 350.000.000 dollar te voteren tot herstel van vijf landen in Europa en tot het herstel van China. De voorzitter Van den Berg kondigde aan, dat het comité er van afziet om te omschrijven hoe de verschillende bedragen zullen besteed worden.

In een formeel rapport zal dit nader worden aangekondigd. Onder de landen, die geholpen worden zijn Italië, en ook de stad Triëst, verder Hongarije, Oostenrijk, Polen, Griekenland en tenslotte China. Het weigeren nadere specificatie te geven ziet men als reactie op het voorstel van sommige senatoren, die niet van plan waren geld toe te staan aan die landen in Europa, welke onder communistische invloed staan (Washington, (AP) 29.4).

FINANCIËLE HULP.

De Nederlandse regering heeft bij de wereldbank 35.000.000 dollar aangevraagd voor het financieel herstel (Washington, (AP) 29.4).

DAMES-BEZOEK.

Naar verluid zal de vrouw van Generaal Franco in Augustus een bezoek gaan brengen aan Argentinië. In de maand Juni zal Mevrouw Peron een bezoek komen brengen aan Spanje en dit op persoonlijke uitnodiging van Franco zelf (Madrid, (AP) 29.4).

GEEN UITVOER NAAR DUITSLAND.

Uit Hamburg komt het bericht dat officiële Britse personen hier vandaag ontkend hebben dat van Brazilië en Argentinië uit voedsel zou gezonden worden naar Duitsland (Hamburg, (AP) 29.4).

PRESIDENT ALEMAN MET GEZIN.

VERJAARDAG PRINSES JULIANA.

Uit de Aneta-telegrammen hebt u gisteren kunnen vernemen, dat Prins Bernhard gisteren met de

PRINSES JULIANA

30 April.

beide andere prinsesjes Beatrix en Irene uit Zwitserland, waar ze de gast waren van het touristenoord Zermatt, naar Soesterberg zijn teruggekeerd, zodat dus de verjaardag gevierd wordt, terwijl allen weer thuis zijn. Geheel het Prinselijk Gezin viert heden de verjaardag van de Moeder. U moet de foto's zien van de Prinsesjes in Zwitserland. Zie eens hoe parmantig Irene met de ski's door de straten van het stadje stapt. En Margriet was het, geloof ik, die vertelde, dat ze maar drie keer gevallen was. Het leerde dus al aardig bij.

Zo zal het vandaag gaan de gehele dag. Er zal verteld worden en grote verhalen zullen de kinderen opzetten om Moeder te vertellen hoe hoog de sneeuw lag en met hoeveel vaart ze naar beneden gleden op haar ski's enz. enz.. en wie zal het meest van allen gelukkig zijn: De Moeder Prinses Juliana, die we vandaag op Haar verjaardag toewensen, dat Zij nog lang, heel lang de gelukkige Moeder tussen Haar kinderen kan zijn, niet gekweld door angst van een oorlog, niet bedrukt door de zorg van politiek, doch omgeven door de liefde van Haar kinderen, die met Haar verhalen Haar verblijden en het leven mooi maken.

Het menselijk schone en mooie in het leven moeten personen, die kronen dragen dikwijls missen. Zo zij het niet voor onze Prinses Juliana.

LINGGADJATI.

Aneta meldt uit Batavia dat de conferenties over de vervulling van het verdrag van Linggadjati weer zijn begonnen. De commissie generaal onderhandelt met een vertegenwoordiger van de Katholieke Republikeinse Volkspartij en verschillende andere politieke vertegenwoordigers (Batavia, Aneta, 29.4).

TEGEN FRANCO.

Uit Londen wordt bericht, dat de jeugdbeweging in Rusland volgens Tass-berichten protesteert tegen doodvonnissen, die in Spanje zouden voltrokken moeten worden. Het geldt hier negen jongeren van een anti-fascistische organisatie in Madrid. De jeugdbeweging wil andere nationale organisaties mede laten protesteren tegen dit doodvonnis. Er ging een protest-telegram naar den secretaris van de Verenigde Landen Lie (Londen, (AP) 30.4).

VREDE.

Het vredesverdrag met Italië Hongarije, Finland, Roemenië, Bulgarije is in afwezigheid van de koning door de beide kamers doorgenomen (Londen, (AP) 29.4)

PORTO RICO.

Het voorstel van de „Knights of Columbus" om in Porto Rico ook stelling te nemen tegen de communisten werd in Washington met sympathie ontvangen (Washington, (AP) 29.4).

Palestina Conferentie

PALESTINA-VRAAGSTUK.

De Engelsen hadden succes met hun wensen op de Palestina-conferentie, zodat hun verzoek tot instelling van een comité op de agenda geplaatst zal worden (New York, (AP) 29.4).

NOGMAALS PALESTINA-VRAAGSTUK.

Bij de eerste disputen over de Palestina-quaestie kwam ook de vertegenwoordiger van Egypte naar voren en stelde voor, dat het comité eerst zou gaan handelen over het verzoek van de onafhankelijkheid der Arabische Staten, maar de Voorzitter Aranha wilde, dat eerst het Britse voorstel om de zaken te verschuiven tot September, wanneer er weer een algemene vergadering gehouden wordt, het eerst behandelen (Palestina, (AP) 29.4)

PALESTINA CONFERENTIE.

Iran's vertegenwoordiger kwam in de vergadering met het voorstel om de onafhankelijkheid te geven aan Palestina daar Engeland zou gehandeld hebben tegen het verdrag van de Volkenbond en tegen de vier vrijheden.

Hij nam de leiding in de strijd van de Arabische staten om de onmiddellijke onafhankelijkheid voor Palestina. Zionisme werd imperialisme genoemd. Hij zag de bedreiging dat de Arabieren uit hun eigen land gezet zouden worden. Het voorstel van de Arabieren moet nog aangenomen worden wil het op de agenda geplaatst worden.

De Verenigde Staten namen de leiding in de oppositie tegen de Arabieren. Ook de Poolse afgevaardigde wilde niet dat er stappen genomen zouden worden voordat de quaestie in studie is genomen (New York, (AP) 29.4).

PALESTINA NOGMAALS.

Er wordt beweerd, dat de Noordamerikaanse delegatie niet genegen is enige afvaardiging van de Joden te horen, als niet eerst de opzet van de Verenigde Landen verandert en dit wel radicaal. Men gaat van het principe uit, dat de Verenigde Landen een vereniging is van staten en dus alléén maar staten kan horen. Een vertegenwoordiging van de Israëlieten kan wel voor een onderzoekingscommissie geroepen worden, om daar het standpunt der Joden uiteen te zetten.

ARABIER VRAAGT UITLEG.

het nieuws van vandaag

In Amerika stonden een 800.000 mensen de president van Mexico toe te juichen.

Hoe is die man nu ineens populair geworden, en dat terwijl hij nog we, 175 millioen dollar komt lenen?

In Amerika is er de senator van den Bergh, die een zekere bekendheid heeft daar zijn woord als hoofd van de commissie voor buitenlandse zaken in de senaat van veel belang is. We zien, dat hij wel zo somber is geworden, dat hij eigenlijk maar buiten Rusland om een vrede zou willen sluiten. Hoe dat mogelijk is ons niet ineens duidelijk, doch sommige commentatoren vertelden het zo van morgen, toen U nog te slapen lag. En nog vreemder hij schijnt zelfs ruzie te hebben met Marshall, hij zou bijv. met de vijf vredesverdragen n. met Italië, Hongarije, Bulgarije, Roemenië en Finland nu ook maar wil en wachten, om de Russen te dwingen over de brug te komen, doch officieel komt er bericht, dat het ministerie van buitenlandse zaken daar in Washington daar niet voor voelt. Marshall wil er juist haast mee maken en vindt het niet logisch om vanwege de mislukking van Moskou nu ook het vroeger bereikte niet door te voeren. Dat kan nog wat geven, een dergelijk verschil van mening kan van belang worden voor de politiek van de dag van morgen.

In Indië gaat het nog vreemd. Er komt nu een nieuwe minister in de persoon van de heer Douwes Dekker, een naam, die een klank heeft.

Doch er is meer. West Java wil onafhankelijk worden van de republiek, een staat Soenda niet onder die republiek. Sjahrir echter vindt dat een staat als Oost Indonesië onzin is, dat moet ook allemaal onder de republiek komen. Borneo ook vindt hij. Intussen kreeg men er in Makassar al zo veel ruzie over dat er een eerste cabinetscrisis in deze jonge staat op komst schijnt.

Na de conferentie van Malino werd de wereld verrast door al die nieuwe staten, doch het schijnt gelijk de geschiedenis bewijst, nog altijd waar, dat staten zeer moeilijk geboren worden, maar dat autonomie veel verlangd wordt.

De verenigde staten van Indonesië nemen nog in aantal toe.

De Palestina conferentie draait verder. Amerika komt op tegen de Arabische staten, die zo maar de onafhankelijkheid zouden willen. Het is opval end wat de Russen doen, die volgen weer de politiek van vriendjes maken, door de kool en de geit te sparen. Ze zijn er voor, dat het voorstel van de Arabieren op de agenda geplaatst wordt, doch ze verklaren er direct bij dat ze daarom nog niet eens zijn met hun voorstel.

Er doet zich de moeilijkheid voor dat het juridisch niet verantwoord lijkt de Israëlieten te horen, daar zij geen staat zijn, en de Verenigde landen is nu eenmaal een statenbond. Ze kunnen wel door een commissie van onderzoek worden uitgenodigd om hun standpunt uiteen te zetten.

Dat komt misschien op hetzelfde neer.

In Chili wendt men zich af van het communisme, op Porto Rico ook, en op Aruba?

Lijkrede van Dr. van Bemmel

Gehouden door Dr. P. F. van Bemmel, oud-chef van de afdeling Organisatie van het Stafkwartier van de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten te 's-Gravenhage.

Als stafofficier van de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten moge ik namens de Hollandse kameraden een afscheidswoord spreken bij de laatste rustplaats van onzen medestrijder Boy Ecury.

Het valt moeilijk om onder de stralende zon van Aruba zich terug te denken in het door de oorlog zwaar geteisterde Nederland, waar een wrede bezetter heerste en honger en dood waarden door de somber verlaten straten.

Toen op de 10e Mei 1940 op een prachtige lentemorgen de duizenden Nazie-vliegtuigen boven Nederland verschenen en hun dodelijke last afwierpen, verstarde het leven in het vredige en arbeidzame Nederland.

De eerste reactie op de onafwendbare capitulatie aan den overmachtigen overweldiger was een doffe verslagenheid, die echter slechts van korte duur was. Immers reeds spoedig kwam er verzet tegen de willekeur en de tyrannie van den vijand. Elk openlijk verzet werd in bloed gesmoord en zo ontstond het ondergrondse verzet, eerst plaatselijk maar langzamerhand meer en meer georganiseerd over het gehele land.

In Juni 1940 organiseerde onze grijze vrijheidstrijder Luitenant-Generaal Jonkheer Roëll de verzetsbeweging" de Ordedienst en jij, Boy, was een der eersten, die zich aansloten. 4½ Jaar heb je gestreden in de ondergrondse verzetsbeweging. Het is goed, dat op dit plechtige ogenblik begrepen wordt wat dat wil zeggen. 4½ Jaar lang ben je door Nederland gedreven, vaak opgejaagd als een wild dier, om je plicht te doen als strijder in het ongezien ondergrondse leger.

In 1942 moest je uit Tilburg vluchten omdat de handlangers van onze beulen je daar te goed kenden en je werkte achtereenvolgens in Cisterwijk, Delft en Rotterdam.

Toen alle jonge mannen als vogelvrijen op straat en in hun huizen gevangen genomen om als slaven naar Duitsland te worden weggevoerd, moesten de jongere ondergrondse strijders nog meer dan te voren zich in het duister bewegen. Het feit alleen al, dat zij zich op Nederlandse bodem bevonden, was reden om hen gevangen te nemen. Iedereen, die deze jonge mannen in zijn huis verborg, stelde zich voor een snelle dood voor een executiepeloton of aan een langzame dood in een van de concentratiekampen. Onder zulke omstandigheden heb je 4½ jaar geleefd en gestreden. Aan talrijke wapenfeiten heb je deelgenomen: je hebt je met je kameraden begeven in het hol van de Nazies, je hebt deelgenomen aan overvallen op Naziegevangenissen om gevangen genomen kameraden te bevrijden en je hebt deelgenomen aan overrompelingen van wapendepots om de ondergrondse strijdkrachten van wapens te voorzien.

Je hebt verschillende malen medegeholpen om de Nazie-troepentransporten op te houden door de treinen te doen derailleren; je hebt in duistere nachten de wapens, die door onze Britse bondgenoten werden afgeworpen, helpen verzamelen en naar veilige bewaarplaatsen vervoerd.

In Juli 1944 werden jij en een aantal kameraden van Delft naar Rotterdam gezonden voor enige belangrijke opdrachten.

Je wist, dat deze opdrachten levensgevaarlijk waren en in September 1944 heb je bij je zuster een afscheidsbrief aan je ouders achtergelaten voor het geval je iets zou overkomen. In deze brief heb je gesproken van de grote plicht, die je nep. De grote plicht, ja, je hebt begrepen het zinnebeeld van de Nederlandse leeuw met de bundel pijlen tot een onbreekbaar geheel bijeengebonden door een oranjekoord. Je hebt begrepen, dat, wanneer de vijanden van Nederland erin zouden slagen dit oranjekoord te vernietigen, de bundel pijlen uit elkander zou vallen en elke pijl afzonderlijk gemakkelijk zou kunnen worden.

Je hebt dit begrepen en je bent bereid geweest je jonge leven te geven om mede te helpen Groot-Nederland te redden van de beraamde ondergang.

1½ Maand nadat je deze brief geschreven had, had de Nazie-contraspionnage de activiteit van jou en je kameraden ontdekt en toen je op Zondag 5 November 1944 uit de kerk kwam, werden jij en enkele kameraden gegrepen en — voor jullie is het bekend — verdedigend, werd je weggevoerd.

In je zak had je twee automatische pistolen en daarmede was je doodvonnis geveld, de volgende morgen werd je door het standgerecht ter dood veroordeeld.

De Naziebeulen trachtten je te verleiden en beloofden je de vrijheid en behouden terugkeer naar Aruba en het huis van je ouders, wanneer je hun zoudt zeggen waar de andere kameraden verstopt waren.

Je antwoord is toen geweest: „In het huis van mijn ouders is geen plaats voor een verrader." Toen hebben ze je op de 6e November 1944 weggebracht naar de duinen van Waalsdorp en voor de Naziekogels een einde maakten aan je jonge leven, heb je geroepen: „Leve de Koningin."

Jongen, en nu staan we aan je laatste rustplaats. Wij allen, die in de rijen van de ondergrondse strijders gestreden hebben, wisten, dat wij mogelijk eens in de lopen van een executiepeloton zouden blikken. Wij allen hadden ons voorgenomen om nooit in onze doodsangst de kameraden te verraden, maar of we allen werkelijk zo moedig zouden kunnen zijn, zou moeten blijken. Je hebt je moed en je trouw bewezen, Ernst, en ik dank je daarvoor namens de kameraden.

Op ons, overlevenden, rust de dure plicht om ervoor te waken, dat jij en de andere martelaren van Nederland niet voor niets gestorven zijn.

Jij hebt je plicht glorierijk vervuld, kameraad; Aruba en Nederland zijn trots op je.

Je bent een held geweest, Ernst, rust zacht.

NIEUWS VAN OVERAL

HET STANDPUNT VAN RUSLAND.

De Russische vertegenwoordiger Gromyko zeide, dat hij het voorstel van de Arabieren in zoverre wil ondersteunen, dat de Arabieren zullen gehoord worden en hij verklaarde zich daarom er vóór, dat de vraag der Arabische staten op de agenda geplaatst zal worden. Hij wil een volledige behandeling van het probleem, doch dit voorstel van hem wil niet zeggen dat hij essentieel eens is met het voorstel van de Arabische landen (New York, (AP) 29.4).

MARSHALL TEGEN VAN DEN BERGH.

Marshall wil een spoedige ratificatie van de verschillende vredesverdragen en wil niet, gelijk Van den Bergh, om Rusland te pressen een vrede met Oostenrijk en Duitsland op te stellen. Het niet bereiken van een accoord in Moskou verandert het standpunt van het Ministerie van Buitenlandse Zaken niet in zake deze vredesverdragen en het Ministerie blijft er op staan, dat deze zo spoedig mogelijk geratificeerd moeten worden (Washington, (AP) 30.4).

OPBOUW ARNHEM.

Arnhem, de zwaar gehavende stad, zal nog niet kunnen worden opgebouwd, verklaarde de Minister van Opbouw Neher gisteravond, daar nog niet de helft van de benodigde bouwmaterialen aanwezig is (Aneta, 30.4).

NOG MEER RUZIE IN INDIË.

Uit de Aneta-berichten van hedenmorgen blijkt, dat de Nederlandse autoriteiten in Den Haag niet verwonderd staan over persberichten uit Batavia, welke melden, dat West-Java ook onafhankelijk wil zijn.

Er gaan stemmen op om West-Java onafhankelijk te verklaren van de republiek. Ook werd Zondag jl. op een massa-ontmoeting Soenda tot een onafhankelijk land verklaard en werd den oud-regent Soeriakarta-legawa tot eersten president uitgekozen (Aneta, 30.4).

HOE MOET DE VERHOUDING ZIJN?

Uit Makassar meldt men, dat er daar een parlementaire commissie gevraagd wordt om te gaan zien hoe de verhouding moet zijn tussen de staat Oost-Indonesië en de republiek op Java. Men vreest er de eerste cabinetscrisis (Aneta, 30.4).

VOOR 1 MEI.

De President van Chili een rede houdend op de inleidende feesten van de één-Mei dag gaf voor de eerste maal critiek op de communisten. Er wordt gezegd dat de President zijn cabinet zal veranderen en de uiterst linkse ontslag zal geven (St. Jago de Chili, (AP) 30.4).

ONVEILIG GRIEKENLAND.

De Minister van het vliegwezen deelde mee dat een bus met vijftien officieren met handgranaten werd bestookt. Het gebeurde in de omgeving van Saloniki, en werd de dood gemeld van een officier en verscheidene soldaten werden gewond (Athene, (AP) 30.4).

GESCHENKZENDINGEN.

In Nederland mag men geen geschenkzendingen meer ontvangen uit het buitenland die in waarde hoger moeten worden aangeslagen als vijf en twintig gulden. Er kan voor biezondere gevallen vrijstelling van deze nieuwe maatregel van Minister Lieftinck verleend worden (Aneta, (AP) 29.4).

RUZIE IN INDIË?

Uit Batavia wordt bericht, dat in de republikeinse krant van Djokjakarta „Kedaulatan Rekjat" zo ute lezen staan, dat Sjahrir het idee van een eigen onafhankelijke staat voor Oost-Indonesië dwaasheid vindt. Hij liet uitkomen dat eigenlijk al de intellectuelen van dat eilandenrijk in de republiek van Java wonen. Hij wees op ook de economische zwakte van die nieuwe staat die ook wat dat betreft van de republiek op Java afhankelijk is.

De krant wist ook nog te vertellen dat volgens de opinie van Sjahrir Nederlands Borneo wel bij de republiek getrokken zal worden (Batavia, Aneta, 29.4).

PAUSELIJKE VERTEGENWOORDIGER.

Z. H. de Paus stelde Mfgr. Luigi Centoz als zijn vertegenwoordiger aan bij de inhuldiging van de nieuwe President van Nicaragua op 1 Mei a.s. Mgr. Centoz is de nuntius in de republieken Nicaragua, Costa Rica en Panama (Vatican, (AP) 29.4).

TEGEN NOORD-AMERIKA.

Een Russische persstem komt weer op tegen de Noordamerikanen, die de ontwapening van Duitsland zouden hebben laten mislukken op de conferentie van Moskou. Het artikel werd voor de radio van Moskou nog eens voorgelezen (Moskou, (AP) 30.4).

GEESTENVLIEGTUIG?

De Britse pers had een sensatie-bericht over een geestenvliegtuig, dat met grote snelheid boven Engeland voorbij kwam. De Royal Airforce weet er ook niet meer van. Het geldt hier radarproeven.

Nachtvliegers van de Royal Airforce hebben tevergeefs getracht het vliegtuig, dat met een enorme snelheid over het land voorbijgaat, te onderscheppen. De snelheid is 400 mijl (Londen, (AP) 30.4).

BEGRAFENIS VAN KONING CHRISTIAAN.

Een half millioen Denen stond de begrafenisstoet voor wijlen koning Christiaan op te wachten. Duizenden vlaggen hingen halfstoks langs de weg naar de kathedraal (Kopenhagen, (AP) 30.4).

PERSCOMMISSIE.

De zg. koninklijke commissie tot onderzoek van het Britse perswezen hield vandaag de eerste vergadering in de Westminster. De vergadering is strict geheim

DAVID ROSS
Voorzitter van de Koninklijke perscommissie.

SPORT

RUIM DRIE MILLIOEN BEZOEKERS IN FEIJENOORDSTADION IN TIEN JAAR.

Record van 60.000 tegen Curaçao

Op 27 Maart jl. was het tien jaar geleden, dat het Feyenoord Stadion in gebruik werd genomen en in verband hiermede is het interessant kennis te nemen van de gegevens omtrent het bezoekersaantal, zoals deze in het clubor-gaan van Feyenoord zijn afgedrukt.

Het Stadion werd in totaal bezocht door 3.199.077 voetbalenthousiasten met als recordjaar het seizoen 1945—1946 (678.4..). Op de tweede plaats komt 1937 — 1938 met 567.823 toeschouwers. Bij beoordeling van het totaalcijfer dient men er rekening mede te houden, dat in de periode van 7 April 1943 tot 27 Mei 1945 wegens gevaar voor bombardementen geen wedstrijden in het Stadion mochten worden gespeeld.

De eerste wedstrijd van Feyenoord tegen Curaçao, het vorige jaar gespeeld, leverde het grootste aantal bezoekers, dat ooit bij een wedstrijd in een voetbalcolosseum aanwezig was, nl. 60.714. Dit is ruim 2000 meer dan in de wedstrijd tegen België op 2 Mei 1937, toen er 58.741 werd geboekt, een aantal; dat door het verkeer in de Rotterdamse straten niet kon worden verwerkt. Dat het gereed komen van de tunneltraverse het bezoek aan het Stadion dus zeer ten goede komt, is bij de wedstrijd tegen Curaçao wel degelijk bewezen, want van chaotische verkeerstoestanden als in 1937 was nu totaal geen sprake.

Sinds de bevrijding werden de thuiswedstrijden van Feyenoord door gemiddeld 19276 mensen bezocht. Over de 103 wedstrijden, die Feyenoord sinds de opening in het Stadion speelde, is het gemiddelde cijfer 17.435 met een totaal van 1.795.809.

Wanneer men hierbij vaststelt dat Feyenoord voor de oorlog beter speelde dan nu en de vooroorlogse cijfers o.a. door een kampioenscompetitie in 1938 met 165.018 wel zeer gunstig werden beïnvloed, dan komt men tot de conclusie, dat in de Maasstad en wel speciaal aan de linker-Maas-oever, de belangstelling voor voetbal groeiende is. Xerxes, dat in totaal 14 wedstrijden in het Stadion speelde, kwam tot een gemiddeld bezoek van 11.275.

ONS KONINKRIJK

DR. ARIËNS.

Binnenkort verschijnt een nieuw boek van de schrijver Jan Nieuwenhuis, getiteld „Vooruit en Omhoog". Een levensbeeld van Dr. Alfons Ariëns.

Naast de reeds bestaande literatuur over de grote figuur van Mgr. Ariëns bestond reeds lang behoefte aan een werk, dat het leven van dezen biezonderen priester en invloedrijken socialen strijder voor een groot publiek behandelde.

„Het nieuwe boek van den bekwamen letterkundige en journalist an Nieuwenhuis zal ongetwijfeld ieder bevredigen, omdat het op boeiende wijze de imponerende gestalte van Mgr. Ariëns uitbeeldt", meent de uitgever.

Het boek van Dr. Brom is reeds bekend, hierin ziet men veel documentatie, doch het werk is te gewild tragisch.

SURINAME

NAAR SURINAME.

De Secretaris van de zgn. Freeland League deelde mede, dat het plan om 35.000 Europese Israelieten naar Suriname te laten emigreren Zaterdag in studie zal worden genomen door vertegenwoordigers van het uitvoerende comité. Men verwacht vertegenwoordigers van Philadelphia New York, Chicago, Detroit, Los Angelos en Montreal (Aneta, 29.4).

BIEZONDERHEDEN OVER SCHOT OP SURINAAMS SOLDAAT.

Zaak komt voor Krijgsraad.

Over het doodschieten van den Surinaamsen militair M. G. Moll, in Batavia, heeft het Indisch leger-bestuur aan het ministerie van Overzeese Gebiedsdelen, nadere biezonderheden verstrekt. Deze officiële lezing komt in grote trekken overeen met die van den ooggetuige, die wij onlangs publiceerden.

Een gerechtelijk onderzoek is ingesteld; na de beëindiging daarvan zal de zaak naar de Krijgsraad worden verwezen, zo deelt het departement mede.

(Ook minister Jonkman heeft in de Eerste Kamer verklaard, dat, indien de krijgstucht is overtreden, het recht zijn loop zal hebben en dat, indien rassendiscriminatie hier een rol heeft gespeeld, de regering dit ten zeerste afkeurt en betreurt.

Wij zul'en dit gerechtelijk onderzoek dienen af te wachten, maar spreken nogmaals de hoop uit, dat dit snel zal gebeuren.

Vooral in Suriname neemt men deze affaire zeer hoog. — Redactie „Het Parool").

Missie Nieuws

CATHARINA VAN SIËNA.

Heden is het een feest voor de Zusters Dominicanessen. Haar patrones is het vandaag. De figuur van Catharina van Siëna is belicht door Raymundus van Capua en in de moderne tijd blijft ze belangstelling vragen, getuige de biographieën van Maria Troosten, Jorgersen, en nu van Sigfrid Undset, de Noorse nobelprijswinnares. Wie heeft haar brieven gelezen, haar dialoog? Moge haar voorbeeld ook ons tot nut strekken.

CURAÇAO

DAG IS AANGEBROKEN.

Heden is de dag aangebroken, dag waarop de jongens, die maanden lang soldaat waren, huis mogen gaan met groot lof. Onder de afgezwaaiden zich ook de bekende Van Rosberg en Ma-

Aan de hand van de stuk- die onlaigs in ons blad chenen volgens welke de ns van de negende lich- platzak naar huis zou- worden gestuurd, mogen thans mededelen, dat van uwbare bronnen men ons t heeft, dat Zijne Excel- de Gouverneur Zijn mede- ng heeft toegezegd teneinde raken tot het uitbetalen van bedrag ter waarde van 75.— elken schutter als gelde- tegemoetkoming voor het chaffen van burgerkleding. zullen deze jongens blij zijn! Wij wensen den afgezwaaiden veel succes toe, en uiten ens, dat zij zich binnen korte weder in de burgermaatschap- opwerken tot degelijke voor de Cuaçaose Maat- pij.

we vervangen kunnen worden. De andere die lichtere schade heeft opgelopen, zal nog een paar dagen in beslag nemen voor reparatie. Deze dagen zal de brug niet automatisch kunnen open- en dichtdraaien. Een sleepboot zal het mechanisme moeten vervangen.

SCHEEPSBERICHTEN.

29 April 1947.

blade van Cristobal. Kra- van Bonaire. G. H. Pen- van N. York, Dieppe naar G. H. Pendleton naar Bello. Waterman van Cris-

30 April 1947.

Partner naar Aruba. Li- P. Cabello. Luna van ayra. Paulina van Santa

REVUE.

of het komt weten we niet, moet de oorzaak ge- worden in het feit, dat er Curaçao maar weinig revue's en worden en de mensen er op zijn ingesteld, doch het jammer dat de ondernemen- gemannen, die gisteren erste revue gaven op Cu- „Hou je vast, daar gaat ie". succes hadden. versagen"; ontspanning is een weldaad.

BRUG BESCHADIGD.

brug verkeerde heden- weder in gevaar. De boot die de haven binnen- wenkte naar links en raakte brug. Twee pontons wer- dupe van het geval. De ernstig beschadigd is, zal enkele uren door een nieu-

INDUSTRIE OP CURAÇAO.

Vier honderd kisten per dag!

Dezer dagen vond een uitbreiding plaats op Curaçao.

Het geldt deze keer de Firma **J. A. J. Sprock N. V.** die een nieuw tak van industrie heeft geopend aan de Werfstraat No. 42: „Bottling Plant."

Achter zijn Café aan de Werfstraat heeft de heer Sprock een groot nieuwe gebouw opgetrokken. Dit stevig gebouw heeft twee verdiepingen. De beneden verdieping bestaat uit drie afdelingen. Een der afdeling is het expeditie-magazijn, de tweede is de voornaamst tw. het lokaal waar de flessen gewassen en gevuld worden en de derde afdeling bestaat uit bad- en kleedkamers a/smede toilet-gelegenheden. In het lokaal waar de flessen gevuld worden staan verschillende ronde tafels die bij het werken met flessen zeer handig schijnen te zijn. Allereerst wordt de fles automatisch gevuld, daarna gaat ze op een lopende band naar allereerst het meisje dat een kurk op plaatst. De derde handeling geschiedt ook door vrouwenhanden en dit is het onzetten van een capsule. Verder worden nog de etiquetten erop geplakt en vervolgens gaat de fles naar de ronde tafel: klaar voor expeditie.

Op de bovenverdieping staan de reservoirs. Het zijn tanken gemaakt van metal-glass. Met electrische lieren die gemakkelijk ¾ ton verplaatsen worden de tonnen rum, jenever etc. naar boven gehezen en gereguleerd.

Hierna worden de hoeveelheden die men gaat gebruiken eerst twee maal gefiltreerd. Dit brengt het meeste werk met zich mede. De automatische filters zijn zeer ingewikkeld. De rum wordt door lagen van 20 kartonnenplaten geperst, vervolgens weer door een speciaal hiervoor bestemde doek. Als men het verschil ziet tussen de rum die uit Cuba komt en die welke Sprock aflevert, dan staat men verbaasd. Sprocks rum heeft een helderheid dat bij die van Cuba en andere plaatsen in de verste verte niet te bespeuren valt.

Inderdaad, Sprock doet met dit fabriek veel goeds voor Curaçao. De gezondheid van de rumdieenaars zal hierdoor **minder snel achteruitgaan.**

Op Curaçao werken weinig, heel weinig vrouwen in de industrie, hier vindt het getal uitbreiding.

WANTOESTANDEN OP DE VLEESMARKT.

Het is ons van verschillende zijden duidelijk gemaakt, dat er bij het verkoop op de vleeshallen aan de Pietermaaikant iedere controle schijnt te ontbreken. Herhaalde malen werd voor deze quaestie de hulp ingeroepen van de pers. Zo ontvingen wij gistermiddag bezoek van een dame, C. d. C. G., die ons een uitvoerig rapport uitbracht over de situatie daar ter plaatse en die zich beklaagde over de brute behandeling van het personeel. het voortrekken van vreemdelingen, het uren laten wachten, het wegsturen van de loketten, het niet aangeven welke loketten geopend zijn, het wel geven van vlees aan hen, die telefonisch aanvragen enz. enz.

Het publiek is ook daarom vooral ontstemd, daar men de hulp van de politie moeilijk kan inroepen, gezien dat deze heren het Papiament nog niet zo onder de knie hebben. Wel wordt toegegeven, dat natuurlijk niet iedere verkoper bruut optreedt, doch het geldt hier werkelijk zeer reële klachten en met klem van rede nen vraagt men, dat de grote macht der aarde, de pers, zich dit ook zal aantrekken.

Wij hopen, dat van officiële zijde kennis van genomen zal worden, zodat het niet nodig zal zijn deze onverkwikkelijke geschiedenissen in de krant nog verder te moeten toelichten.

GEEN SCHOOL.

Heden is er geen school in verband met de verjaardag van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana.

PASSAGIERSLIJST SS „COTTICA".

Naar Curaçao: E. M. Chin Ten Fung en gezin, W. H. Rens, H. J. Hoelen, Mevrouw A. E. Luysterburg, J. Luysterburg, Mevrouw N. Gomperts, Dr. J. Bueno Bibaz, C. Verbist, F. Glumper, Luitenant E. Zalentein, Mevrouw G. Russel, G. J. Stekelenburg, Mevrouw H. A. P. Meubelman, J. C. C. Sedney, Mejuffrouw E. Sedney, Mevrouw S. Haakmat, Mejuffrouw S. Haakmat, Kindje M. Haakmat, Mejuffrouw U. Schenker, R. Russel, F. Russel, Ch. Fernandes, Mevrouw M. Boerleider, Mevrouw A. Hofwijks, Mejuffrouw V. Pang Atjok, Mejuffrouw L. Anches, Mejuffrouw E. War ning, Mevrouw J. Vogge, E. Brank, R. Dakriet, H. Willems, Jongetje L. Willems, J. Jardin, A. Fernald, E. Oliviera, Ch. Hemradj, Ch Deira, W. Lobles en 22 soldaten.

SANOC.

Het tijdschrift „Je Maintiendrai" bevat een foto van het sanatorium waarvan een der paviljoens een geschenk is van onze „Sanoc". Het studenten sanatorium ligt in Laren aan de Naarderstraat No. 83. Momenteel heeft het sanatorium 15 patiënten.

WAARHEEN DAN?

Waarheen dan? Oud-Minister Welter, voorzitter van het Nederlands-Zuid-Amerikaans Instituut heeft deze vraag beantwoord.

Europa is een wereld van gisteren, Noord-Amerika is de wereld van heden, maar Zuid-Amerika is de wereld van morgen, zo betoogde de heer Welter. Daar, in de Zuid-Amerikaanse republieken zijn mogelijkheden, die men nergens ter wereld aantreft. Daar liggen nog grote gebieden om te ontginnen. Daar is een grote potentiële markt voor Noord-Amerika, maar ook voor Europa. En Europa betekent in dit geval ook: Nederland. In Zuid-Amerika is door het uitvallen van Duitsland een grote lacune ontstaan, gedeeltelijk door de V.S. en Engeland opgevuld. Maar niet geheel. En daar ligt dan ook onze kans, vooral voor den afzet van electrotechnisch materiaal, baggermateriaal, instrumenten, betere textiel, veredelde land- en tuinbouwproducten, enz. Heel Zuid-Amerika zat al jaren te wachten op Hollandse pootaardappelen. Thans kunnen zij er heen, evenals bloembollen! Kansen voor Nederland, dat op andere Europese landen een voorsprong heeft, omdat het in Curaçao — en in mindere mate in Suriname — een springplank heeft. Handel en industrie mogen deze kansen grijpen. Zonder het Oosten te verwaarlozen, kan ons land zijn schepen — en vliegtuigen — ook „koers" West" geven.

H. P.

MOGELIJKHEDEN EN MOEILIJKHEDEN IN DE WEST.

Suriname heeft in de oorlog in economisch opzicht een stoot omhoog ontvangen, doch de uitwerking daarvan kan niet uitblijven. Dit gebiedsdeel lijdt aan een verouderde economische basis: gebrek aan arbeidskrachten, aan verkeersmiddelen met het buitenland en aan goede wegen. Er zijn slechts enkele goed-geslaagde centra. Het moment van industrialisatie achtte ir. W. L. Utermark, van het Indisch Instituut, die gisteren over zijn recente reis naar deze streken in Den Haag een lezing heeft gehouden, dan ook nog niet gekomen. Eerst dient de achterstand in algemene ontwikkeling te worden ingehaald. Veel geld is daarvoor nodig en het cijfer van het welvaartsplan vormt slechts druppels! Of véél geld, of niets, is de keuze, want bij een tussenweg zullen de fondsen weggegooid blijken te zijn. Vorming van een deskundig ambtelijk skelet is het eerst nodige.

Op velerlei wijzen heeft Suriname in het verleden lelijke duwen gekregen: maar de apparatuur heeft steeds ontbroken om deze duwen te voorkomen.

De heer Utermark besprak de moeilijke toestand der bevolking en liet het licht vallen op de emigratie der oorspronkelijke bewoners, de Creolen, naar Curaçao, vanwaar zij weinig contact met Suriname blijven onderhouden. Een meer intensieve aanraking van de bevolking met het buitenland zal beter begrip voor het elders verworvene bewerkstelligen. Het gouvernement zal voor betere verkeersmiddelen dienen te zorgen, voor b.v. een grotere bloei van de citruscultuur mogelijk zal zijn, waarvoor immers regelmatig verschepings- en verwerkingsmogelijkheden onontbeerlijk zijn.

Curaçao besprekende, wees de inleider op de studie, welke de hoogleraren Dresden en Goudriaan maken voor het welvaartsplan der Antillen, waarin rekening wordt gehouden met een mogelijke vermindering van de, op de olie gebaseerde bevrijdigheid. Het is een gelukkige omstandigheid, dat men voor zaken aanpakt, nu er geld voor beschikbaar is.

Er zijn verschillende mogelijkheden: de scheepvaart — het is jammer dat de havens niet voor de oorlog verbeterd zijn — en het toerisme. Voor dit laatste zullen hotels moeten worden gebouwd, we'ke thans echter zeker een 200 Curaçaose guldens per m² vloeroppervlakte kosten.

De regering treedt op agrarisch gebied stimulerend op, door het verhuren van tractoren. Het is jammer dat de overheidsproefnemingen niet worden gecoördineerd met de initiatieven van den oogarts dr. Staal, die op landbouwgebied geen kosten spaart, doch uiteraard ook zijn practijk moet doen!

(Nt. Rott. Courant).

ARUBA

SYMPATHIE.

De communist Wagenaar heeft op Aruba, blijkt volgens de kranten uit Nederland een redevoering gehouden voor de afdelingshoofden van de Arubaanse Arbeiderspartij. Dus de sympathie gaat die kant uit. Is dat de leiding van Eman? Laten we oppassen, en goed opletten wat er gebeurt.

Het Missiewerk in Indonesie

VERVOLG.

II. SUMATRA.

Ook op dit uitgestrekte eiland is het beeld, dat de missie-activiteit vertoont, niet erg bemoedigend. Van de ene kant was het missiewerk hier nog niet in zo'n vergevorderd stadium, dat men een eigen inheemsen clerus bezat en van de andere kant was hier, bv. in de Bataklanden een massa-bekering gaande, die de priesternood des te erger deed gevoelen. In de Bataklanden alleen tede men vóór de oorlog niet minder dan ruim dertig duizend catechumenen, het hoogste cijfer van geheel Indonesië! De missionarissen zijn, vol verwachting om zich zo spoedig mogelijk weer naar hun christenen te mogen begeven, nog opgesloten in de Europese concessies van Sabang, op het eilandje aan de Noordelijke punt van Sumatra, van Medan, Padang en Palembang.

Kort voordat de Japanse invasie begon, waren er in het Vicariaat van Medan (vroeger Padang genoemd) met de financiële steun van de Europese katholieken van het Vicariaat nog 30 nieuwe bijstaties opgericht. Zelfs op Nias waren al 20 bijstaties. Nu ligt alles verlaten.

De catechisten roepen Zondags op verschillende plaatsen de gelovigen nog bijeen en dienen het doopsel toe. De Bataks, die steeds erg vrijheidlievend zijn geweest, hebben volop met de revolutie meegedaan, doch ook de katholieken beginnen zich nu te weren. Te Siantar, waar de zetel is van het Batakse Bestuur, is een Katholiek Indonesische Partij opgericht die op politiek terrein zeer actief is; twee hoge posten zijn door katholieken bekleed. Bij dit bestuur is ook een afdeling voor Katholieke Zaken. Minister Dr. Gani heeft te Siantar berklaard, dat het Christendom gelijkberechtigd zal zijn met de Islam.

De katholieke Bataks hebben contact gezocht met de missionarissen te Medan en vragen om een priester. Ze zouden graag de missionarissen terugzien, doch nu dit niet mogelijk is, trachten ze een inheemse priester van Java in hun midden te krijgen. Het zal voor de missionarissen een hele toer zijn om vooral de losgeslagen jeugd weer in goede banen te leiden.

Aan de Westkust hebben de Chinezen het op het ogenblik moeilijk om zich economisch te handhaven tegen de autochthone bevolking van Minangkabau, die nu nog sterker als vóór de oorlog gaat overheersen... de Chinese welvaart ging toch al omlaag. Het was juist onder de Chinese bevolking, dat de missie mooie resultaten boekte, vooral door het Hollands-Chinese onderwijs.

Wanneer ze echter maatschappelijk in een afhankelijke positie komen, is het gevaar niet denkbeeldig, dat de Islam onder hen meer invloed zal winnen.

Ook in het Vicariaat van Palembang zijn de Chinese christenen de Kerk trouw gebleven in de verdrukking. De Javaanse kolonie in de Lampongse districten probeert, nu ze zonder priester is, een geestelijke van Java te krijgen. Tot nu toe is het nog niet gelukt. Vijf Javaanse Zusters zijn er na de internering van het Nederlandse missiepersoneel achtergebleven.

Op Billiton en Karimoen, aan de Oostkust van Sumatra, zijn de missionarissen weer kunnen terugkeren. Dit missiegebied is wel zwaar getroffen: van de 21 missionarissen, Paters van de H.H. Harten, die het kampleven hebben medegemaakt, zijn er 10 om het leven gekomen, waaronder ook de Apostolisch Prefect, Mons. Vitus Bouma.

III. BORNEO.

In het overige gedeelte van Indonesië kon de missie-activiteit weer vrijwel ongestoord worden hervat. Deze gebieden lagen om het overheersend primitieve karakter van de bevolking meer buiten de revolutionnaire woelingen. Is ook hier onrust bemerkbaar, dan is deze ofwel veroorzaakt door onruststokers, die vooral uit Java hier aan land zijn gegaan en die door het Nederlandse gezag niet kunnen worden geweerd, omdat de bezetting te zwak is om de immigratie nauwkeurig te kunnen controleren, ofwel is deze spanning teweeg gebracht door de Mohammedaanse bevolking, die altijd maar kwalijk de Nederlandse souvereiniteit heeft verdragen, ondanks de welwillende houding, die de regering zelf tegenover de Islam aan de dag legde.

De meer primitieve bevolking, die verder het binnenland in woont, was in de oorlogsjaren nooit en is ook nu na de bevrijding niet anti-Nederlands gezind. Dit wil niet zeggen, dat het algemeen réveil van de Oosterse volken aan hen voorbij gegaan is. Ook zij zijn progressiever geworden en eisen medezeggingschap in het bestuur. Dit is een tweeslachtige eis.

Omdat vele Dajaks uit de binnenlanden juist op volks- en vervolgscholen, ambachts- en normaal-scholen van de missies hun ontwikkeling hebben genoten en daardoor katholiek zijn geworden, bestaat er de kans, dat deze volken door katholieke leiders worden vertegenwoordigd en dat deze ook de katholieke belangen behartigen tegenover de Mohammedaanse kustbevolking. Zo was op de Malino-conferentie bv. de vertegenwoordiger van de Dajaks een katholiek oud-leerling van een missieschool. In het binnenland zijn bestuursraden van vijf leden opgericht, waarin drie Dajaks en twee Maleiers zitting hebben. In de grote bestuursraad van West Borneo zullen zitting hebben: 15 vertegenwoordigers van de autonome ressorten, acht Dajaks, vier Indonesiërs van niet-Dajakse landaard, acht Chinezen, in Indonesië geboren, vier Europeanen en één Vreemde Oosterling, niet-Chinees. De Dajaks kunnen dus in de toekomst een bestuursfunctie krijgen; ook voor de politie komen ze in aanmerking; in Pontianak worden ze hiervoor opgeleid. Ze streven naar vooruitgang en ontwikkeling. Als de missie nu in een groot gebied kan doordringen en op de meest strategische punten scholen kan oprichten, heeft ze een mooie kans deze beweging te leiden.

Een groot voordeel is het ongetwijfeld, dat de enige goeroeschool voor de Dajaks in de Westerafdeling door de missie te Njaroemkop wordt geleid; ze is door de regering erkend en gesubsidieerd. De nieuwe geest, die de Dajaks bezielt, blijkt bv. wel uit het feit, dat de missiestatie Sedjiram alleen reeds 20 leerlingen naar Njaroemkop wilde zenden. Voor een intensieve bewerking zal op den duur gebiedsverdeling noodzakelijk blijken.

In het meest Oostelijke gedeelte van het Vicariaat van Pontianak, van Sintang af, worden de Capucijnen vervangen door de Paters Montfortanen, die hier al van 193r af werkten, terwijl in het Zuidelijk gedeelte, in Boven-Matan en Ketapang de eerste PP. Passionisten zijn gearriveerd.

Zowel de Montfortanen als de Passionisten hebben de opleidingscursus voor missionarissen doorlopen, die gegeven wordt in het Capucijnenklooster te Tilburg, waardoor hun een gelijkgerichte methodische vorming werd medegegeven.

De Chinezen hebben twee, de Dajaks één inheemsen priester. Deze laatste is wereldgeestelijke en is 16 September 1945 op Flores gewijd.

Kroniek van Curacao

Hoe Elias de geschiedenis van Curaçao schrijft in het tijdschrift „Oost & West":

Terug.

De Parlementaire Commissie, die enige weken in Suriname en Curaçao heeft doorgebracht, is in het goede Vaderland teruggekeerd. Wij zaten vorige week naast aanvoerder Kropman in 's-Gravenhage's lijn 8. Hij zag er gezond en blijmoedig uit. De heren hebben inderdaad reden tot enige blijmoedigheid. De ontvangst is buitengewoon geslaagd geweest. Ook gezien van de Curaçaose kant. Wie de uitvoerige verslagen in Beurs en Amigoe heeft gelezen, weet dat de wijze waarop de commissie-leden er hebben gewerkt de beste verwachtingen heeft overtroffen. Wij stonden sceptisch tegenover het werkelijke nut van deze reis, in zoverre dat de mogelijkheid betrof in zó korte tijd iets te begrijpen van twee, den bezoekers volkomen onbekende landen, met al hun problematiek op ieder gebied. Dit sceptisme bezitten wij nog. Beziet men evenwel het bezoek der commissie van het gezichtspunt der propaganda, wij bedoelen de propaganda voor Nederland en voor het Rijksverband, in landen die steeds meer afdreven van dit standpunt, dan mag men zeggen dat het parlementariërs-bezoek nuttig is geweest.

De zaak ligt namelijk zó, dat het zeer nuttig kan zijn den mensen in Suriname en Curaçao „allerlei soorten" Nederlanders te doen kennen. Het soort Kropman cum suis zal hun wel liggen.

N.B.

Maar men overdenke in Nederland wel goed, dat propaganda — zelfs die voor zo hooggestemde zaken als Nederland en Rijkseenheid — altijd herhaald moet worden, wil zij succes afwerpen. Bovendien — en dit is niet oneerbiedig bedoeld — propaganda met een hoog en waardig doel heeft ook dit met propaganda voor tandpasta, schoensmeer en sigaretten gemeen dat de hoedanigheid der geleverde waar moet overeenkomen met de voorspiegelingen der propaganda. Deze eerste stap over de zeeën naar de West moet door vele gevolgd worden. Het bezoek der parlementaire commissie was nog maar een verkenning der posities. Daarop moeten daden volgen. Staatkundige en economische. Voor Suriname vooral ook economische. Het verheugt ons daarom dat een woordvoerder van het Ind.sch Instituut op een persconferentie in Den Haag, als ervaring van zijn bezoek aan Suriname uitdrukkelijk en nadrukkelijk heeft te kennen gegeven, dat het schema van het welvaartsplan voor Suriname veel te gering van formaat en omvang is. Eén druppel op een gloeiende plaat. Men wacht in de West nu op daden.

Verandering.

In Limburgsch Dagblad lazen wij een artikel van de hand van den Heer Eugène Winters, voormalig hoofd van de Regerings Voorlichtingsdienst in Curaçao. Het is een fel stuk, waarin de schrijver striemende aanvallen doet op Curaçaose sommiteiten en waarin hij de partij kiest van Gouverneur Kasteel tegen de heren E. Jonckheer, P. H. Maal, Dr. M. F. da Costa Gomez en anderen. Naar wat wij uit Curaçao vernemen is 's heren Winters' artikel reeds achterhaald en verouderd en liggen de Curaçaose kaarten al weer anders op tafel. Verschuivingen en wijzigingen hebben in politicis plaats gehad de laatste maanden. Men is er blijkbaar in sommige opzichten nader tot elkaar gekomen. De politieke en persoonlijke tegenstellingen zijn veelal niet zo heftig meer als zij waren toen de heer Winters het Antillisch tafereel kon gadeslaan. En het lijkt er op dat veel wat onherstelbaar leek toch herstelbaar is. Hetgeen goed is om te constateren. Onze hoop is op continuïteit van dit verschijnsel gevestigd. Concordia res parvae crescunt.

Cabinet.

Het Cabinet van den Gouverneur (welks vorming door de gebrekkige berichtgeving in Nederland misverstand had verwekt), schijnt gevormd te zijn. Wij schrijven „schijnt", want op dit ogenblik is de eventuele samenstelling nog maar bij geruchte bekend. Officiële berichten daarover hebben ons, nu wij dit schrijven (8 Maart) nog niet bereikt. Het blad Nieuw Suriname vermeldt de namen die genoemd worden: A. D. Jonckheer, Binnenlandse Angelegenheden; Mr. van der Meer, Justitie; I. H. Capriles, Financiën; Dr. Arends, Volksgezondheid; W. F. M. Lampe, Openbare Werken; Mensing, Economische Zaken. Dit Cabinet wordt dus een gewichtig lichaam. De nu genoemden lijken, over het algemeen, bekwaam voor hun taak. Welke deze taak precies zal zijn is ons nu nog niet recht duidelijk. Met name de verhouding Cabinet — Raad van Bestuur — Hoofdambtenaren zal uit en in de practijk wel duidelijker worden. Binnenkort krijgen wij ook eiland- en gemeenteraden. Een keur van ambtelijke en officiële instanties dus in een land zo groot als ongeveer de Betuwe en met een inwoner-aantal als dat van de gemeente Groningen. Er zijn er die voor logheid en topzwaarte vrezen.

Immigratie.

Curaçao heeft belangstelling voor alles wat Suriname betreft. Vandaar dat het weekblad „Curaçao" een artikel wijdt aan de mogelijke immigratie van Joden in Suriname. Een lang artikel van den heer W. van Eyk, voormalig onder-directeur van „De Olie", die belangstelling en liefde toont voor verleden, heden en vooral toekomst van West-Indië. De Heer Van Eyk vergelijkt de kolonisatie van Palestina met de (voorgenomen) kolonisatie door Joden van Suriname. Hij doet dit zonder enige restrictie en daaruit blijkt dat de heer Van Eyk zich met deze materie slechts incidenteel heeft bezig gehouden. Van Joods standpunt gezien (en van dit standpunt moet men deze materie bezien) is hier namelijk hemelsbreed verschil. Palestina symboliseert de Joodse nationale herleving, immigratie elders precies het tegendeel. Immigratie elders is, van Zionistisch standpunt gezien, verplaatsing der Joodse ballingschap met (op den duur) alle ellende van dien. Vandaar dat de Zionisten de eventuele Joodse immigratie naar Suriname fel afkeuren. Inmiddels hebben de Staten van Suriname zich officialiter uitgesproken vóór de toelating van Joodse immigranten. Wat is er geworden — zo vragen wij (in Caraïbisch verband) van de Joodse landbouwkolonie Sosua in de Dominikaanse Republiek? Men weet daarover weinig in Europa. Het was een experiment van den „benefactor del patria Dominicana", generaal enz. Rafaela Trujillo y Molina, gedurende de oorlog. Wat is dáárvan terecht gekomen?

Tweede maal.

Overigens zou dit in kort tijdsbestek (en uiteraard: mutatis mutandis) de tweede Joodse inwijking naar Suriname worden. De eerste was die, welke Joden zonder huis of land, naar een kamp in Suriname bracht. Ook daarvan weet men in Nederland uiteraard weinig. Die kampen (en de mensen er in) werden verzorgd door de geldelijke bijdragen van een Amerikaans-Joodse weldadigheidsinstelling. Met andere woorden: Nederlandse staatsburgers mochten op Nederlands grondgebied tijdelijk onderdak vinden voor Amerikaans geld. Wij hebben dat altijd even ergerlijk als onbegrijpelijk gevonden. Maar, zover wij weten, heeft nooit iemand daarvoor de Nederlandse Regering (te Londen) ter verantwoording geroepen. Toen niet en nu nog niet.

Marijke.

Men is op Curaçao niet algemeen tevreden over de wijze waarop de geboorte van het jongste prinsesje er gevierd is. De mensen waren vrolijk en blij genoeg. Aan geestdrift heeft het geenszins ontbroken. Maar de organisatie van het feest schijnt in het geheel niet geklopt te hebben, voorzover er van enige organisatie sprake is geweest. Zelfs de saluutschoten kwamen te laat. Een ingezonden-stukken-schrijver in de Beurs- en Nieuwsberichten doet van zijn toorn hierover blijken. En de redactie van dat dagblad heeft zijn lezers gevraagd hoe hun oordeel hieromtrent is. Nu wij dit schrijven is de uitslag van dit referendum ons niet bekend. De volgende keer hopen wij die mede te delen. Op Aruba en de andere eilanden is het beter gegaan.

Afscheid (I).

Majoor Beunders en zijn vrouw, die in vele, en moeilijke jaren het Leger-des-Heils werk op Curaçao leidden, zijn vertrokken. Op velerlei gebied hadden zij grote verdiensten. Vooral ook ten opzichte van de zeelieden, die in hun huis grote hartelijkheid ondervonden hebben.

Afscheid (II).

Een even belangwekkende als zinrijke gebeurtenis, in Curaçao geschied, heeft in de Nederlandse pers geen vermelding gevonden. Op 6 Februari hebben de Amerikanen het militair bevel aan de Nederlandse militaire overheid overgedragen, nadat zij — op enkele dagen na — vijf jaar in de Nederlandse Antillen hebben vertoefd. Zij hebben, zoals overal ter wereld, hun dode kameraden, na een ontroerende plechtigheid, met zich meegenomen. De Gouverneur heeft een welsprekende rede gehouden en de Amerikaanse generaal Bessell heeft die rede beantwoord. Een aardig gebaar was, dat de Amerikaan aanving met enige Nederlandse zinsneden. Op Aruba had een soortgelijke plechtigheid plaats. De bijna vijfjarige aanwezigheid der Amerikanen in het Nederlandse Rijksgebied in Amerika, vormt een zeer uitvoerige uitweiding te geven ware. Mussert heeft er indertijd veel kabaal over gemaakt. Hij wilde kwade munt slaan uit een gebeurtenis, die voor geen enkele kwaaddenkendheid in aanmerking kwam. Nog herinneren wij ons de komst der Amerikanen en hoe hartelijk zij op Curaçao door iedereen werden verwelkomd. Hun Commandanten waren populaire figuren. Hun tact was zodanig, dat nimmer een wanklank werd vernomen. Er werden onverbreekbare banden geslagen tussen het kleine Nederlandse- en het grote Noord-Amerika. Een zeer belangrijk hoofdstuk in de geschiedenis van Nederlands West-Indië werd afgesloten. Maar de Nederlandse pers heeft er geen melding van gemaakt...

(Afscheid III).

Een ander belangrijk, doch geheel anders-geaard, afscheid was dat van de Duitsers, die op Bonaire gevangen hebben gezeten en de afschaffing van het kamp op dat vredige eiland. De gevangenneming van Duitsers en N.S.B.-ers op de 10de Mei 1940; de inbeslagneming van Duitse schepen dien dag in het Schottegat, de geschiedenis van het Bonairiaanse kamp van het begin des oorlogs tot nu — Februari 1947 — ook dit alles zou den geschiedschrijver ruimelijks stof opleveren. Men weet in Nederland niet van alles wat met deze materie, haar dependentiën samenhangt. Het vormt een interessant onderdeel van Nederland-in-de-tweede wereldoorlog.

Bonaire mist wat door dit afscheid. De ravitaillering der gevangenen en de aanwezigheid der Nederlandse bewakingsdetachementen bracht wat vertier en een beetje welvaart op dit schoonste en armste der benedenwindse eilanden dat, niet aangeraakt door de olie-welstand van Curaçao en Aruba, landelijk en rustig is gebleven. Kralendijk is een mooi en stil plaatsje. Met plezier denken wij aan de wandelingen die wij over Bonaire maakten. Zijn witte zoutpannen Zijn rose flamingo's. Zijn vriendelijke inwoners. Een oase in de wereld.

Tauber.

Een kleine bizonderheid, die even aan de balk mag worden geschreven: de grote Richard Tauber heeft een concert op Aruba gegeven. De zaal was overvol, de toehoorders en de pers waren geestdriftig.

Welkom.

Ongeveer driehonderd man Nederlandse troepen zijn op Curaçao aangekomen. Er was over die komst van bepaalde politieke zijde nogal wat gerucht geweest. Wij hebben in sommige Nederlandse dagbladen een (gelijkluidend) berichtje gelezen over een ovatie die dit detachement bij zijn aankomst ten deel gevallen zou zijn. Zó was het niet. Doch onvriendelijk was de verwelkoming evenmin. Het autonomistisch streven op Curaçao bracht met zich mede dat men daar, in sommige kringen, aan een eigen legertje (de schutterij) dacht. Men bekijkt in die kringen deze geringe Nederlandse troepen-aanvoer met een zelfde (niet bepaald welwillende) blik waarmede men de recente aankomst van Nederlandse politie-dienaren bekeek. Allemaal verschijnselen van één en hetzelfde streven: dat naar groter zelfstandigheid. Laten wij hopen dat de Nederlandse militairen van zodanige soort zijn dat zij, ieder voor zich, „ambassadors of goodwill" zullen blijken te zijn.

Wie?

Wie worden de West-Indische gecommitteerden in Den Haag? Eerst luidde het gerucht dat de heer Lim A Po de vertegenwoordiger van Suriname op Het Plein No. 1 zou worden. Dit is nu van de baan. Nu wordt Albert Helman (Lou Lichtveld) als zodanig genoemd. Doch dit is slechts een fluistering van het gerucht. Voor Curaçao komt uiteraard Mr. Doctor Moises Frumencio da Costa Gomez in aanmerking.

Nieuw.

Een nieuwigheid voor Curaçao is de oprichting van de „Stichting voor Reclassering en Kinderbescherming". Het bestuur dier Stichting bestaat uit: Voorzitter, Pater Ph. P. Offermans; Ondervoorzitter, Rabbijn Is. Jessurun Cardozo; Secretaresse, Mej. A. M. Capello en Penningmeester L. A. J. de Lannoy; leden: Ds. C. Th. Steenstra; Dr. H. M. Waszink; S.A.L. (Mong J. Maduro. Er is een Raad van Advies en de Gouverneur is beschermheer. Reclasseringswerk is noodzakelijk op Curaçao. Zoals overal elders.

Maduro.

Wie Curaçao zegt, zegt Maduro. Deze merkwaardige, goede en oude Joodse naam staat in nauw verband met alles wat de Nederlandse Antillen betreft. Niet ten onrechte worden de Maduro's wel „The Rothschildts of the Cariffean" genoemd. De N.V. Maduro en Curiels Bank is het centrum van de financiële en economische actie van dit oude, eerbiedwekkende huis. De firma publiceerde haar balans per 31 December 1946. De totale middelen bedroegen f 37.083.549,61. Wie Curaçao kent, kent de Maduro's: Charley, Mongy, Monti, Mordi, Milton, Bennie, Stanley; zoals zij in de volksmond heten; altijd met (het onvertaalbare) „Shon" ervóór. En hun gebouw met de vele consulaatschilden aan het De Ruyterplein kent iedereen die ooit op Curaçao was; evenals hun woonhuizen op Scharloo en hun landhuizen, hier en daar op de glooiende heuvels van Doesji Corsouw. Een nieuwe parel aan de kroon van deze firma is de tekenning door de Noordamerikaanse marine van het „Navy's Certificate of Achievement („in recognition of the exceptional accomplishment in behalf of the United States Navy and of Meritorious contribution to the National War-effort"). Uit Nederland gaan onze gelukwensen naar het De Ruyterplein en de Madurostraat.

Vee.

Ir. A. H. Boerma, Regeringscommissaris voor Buitenlandse Agrarische aangelegenheden, heeft enige dagen op Curaçao vertoefd. Dit bezoek hing onder andere samen met het plan tot het bouwen van een quarantaine station voor fokvee op Curaçao. Er bestaat in Midden- en Zuid-Amerika grote angst voor mond- en klauwzeer. De stichting van een quarantaine-station, waar het uit Nederland in die landen te importeren der adspirantkopers aanmerkelijk vergroten. Met dit belangrijke initiatief komt ook Curaçao eens te meer in de aandacht der omringende landen.

Toerisme.

Het toerisme (vooral uit Noordamerika) is een hoogst belangrijke economische factor voor Curaçao. Het brengt vele tienduizenden dollars in Curaçaose kasregisters. Men beoogt op Curaçao dit toerisme te stimuleren. De aankomst van de eerste „Santa" boot na de oorlog, was het teken van de herleving. Andere tekenen: a. de voltooiing en inwijding van het grote Stationsgebouw der K.L.M. op het vliegveld Hato; b. de plannen voor het bouwen van een nieuw, groot, modern hotel; c. de stoutmoedige, ruime plannen ontvouwd in een rede die de heer Mensing, voorzitter van de Kamer van Koophandel heeft gehouden. Ook in dat opzicht toont Curaçao, eens te meer, dat het niet bij zijn welvaart neerzit, dat het voortdurend actief is en dat het beschikt over mensen met een vooruitzienden, ruime geest. Rijksgenoten, die onze bewondering verdienen.

E. L.